

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Magni Servi Dei P. Julii Mancinelli Societatis Jesu

Cellesi, Jacopo

Oeniponti, 1677

IX. Missio Constantinopolitana.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42734

pulorum, quibus ob inopiam victus suggerit natura extraordinarias tolerandæ vitæ inventiones & industrias. Verum non tam sedulò corporum incommoda evitare satagunt, quantum elaborabat Pater Julius, ne eorum animæ præcipites ruerent ad tormenta Inferorum.

C A P U T IX.

Missio Constantinopolitana.

ET sanè longè maior, quàm nobis dicere fas sit, & illi sperare poterant, extitisset utilitas Patris Julij, si diutius apud illos populos commorari, & eorum invigilare saluti potuisset; verùm Deo aliter visum, dum eius preces minimè frustrandas longiùs ratus eum interiora Turciæ inspicere, & in ipsam penetrare regiam Constantinopolim voluit, vbi plurimum fecit, tulitque pro bono fidei Romano-Catholicæ. Preces quas Rex Christianissimus per Oratorem suum, & serenissima Respublica Veneta itidem per suum apud Sanctissimum Patrem Gregorium XIII. interposuere pro civitatibus Perâ & Galatâ suppeticarum admodum indigis fuerunt ita perseverantes & efficaces, ut amantissimus ille Pater omninò decreverit, illic missionem Patrum Societatis I E S V instituendam, quam postea Sixtus V. eius in sancta sede successor ratam firmamque habuit. Superiores probè gnari vocationis Patris Julij eum illic ad fundandam eam residentiam cum quatuor alijs socijs miserunt, quorum duo erant Sacerdotes, Gallus vnus, alter Ragusanus, qui & Turcicam callebat linguam, & duo fratres adiutores, vnus Græcus, & alter itidem Gallus. Patrum cura & officium fuit instituere pueritiam moribus Christianis, & docere literas, confirmare mansueti-

Orator
Gallicus &
Venetus.

Gregorius
XIII.

P. Julius
cum 4 illuc
socijs mit-
titur.

Partiuntur
munera.

pia

pia, quorum illic maximus est numerus, & sæpè à fide deficiebant, in religione Catholicâ, administrare item civibus illius loci Sacramenta; qui pro eo, ac Pater Julius memorat, ut plurimum trahebant originem ab illustribus reip. Genuensis familijs, quæ olim urbem illam ædificaverunt, & à lacte pecorum, quæ illic in quadam piscina potari solebant, voce Græcica Galatam dixerunt.

In itinere quadraginta quinque dierum velonam inter & Constantinopolim somnum non aliter cepit, quam aut humi, aut in conditorijs Turcarum, aut in Græcorum tugurijs: per quod, uti & per vitam sanctissimè institutam, Albanensibus, Bulgaris, Græcis Macedoniae & Thraciæ, quâ transeundum, summo exemplo fuit. Manè & vespere solitum orationis pensum percurrebat, recitabat Litanias Sanctorum, & horas Canonicas dicebat cum ea attentione & corporis compositu, ut Turcæ ipsi non solum illi nihil molestiarum inferrent, verum etiam curiosè ipsum observarent, atque rebus in perplexis suum ad eum haberent recursum; Vnde in illorum civitatum unâ statim solâ asperione aquæ lustralis facilem partum expedit faminae, quæ jam triduum totum periclitata cum Lucinae doloribus pro deposita habebatur, jam jam insciti Hebraei Medici curæ & ferro permissa: Civis eum schismaticus itinere unius diei inter continuas pluvias secutus est, & tandem affecutus rogavit, porrigeret sibi aliquid remedij pro uxore sua malis geniis infelsâ, qui ipsam potissimum in Lunæ mutationibus infestabant, & illa tunc amentis instar cursitans per domum verberabat obvios quosque fustibus & armis, eosque graviter læsos sauciabat, subjunxit plurimum spei ejus se in orationibus habere repositum tanquam Sacerdotis Latini, suos autem Sacerdotes nūquam eam potuisse liberare, & hoc ipsum deberi ejus precibus, quòd non sumus, inquit, Turcæ. Pater tantâ hominis

Vbi somnum cepit.

Turcæ ad ipsum recurrunt.

Facilem expedit Lucinam.

Obsessam
liberat.

& alios per
solam a-
quam,

Cydaris in-
fidelitatis
signum.

Pœnâ regi
vel pali
constitutâ
non tamen
abstinet à
baptismo.

Unam Tur-
cam sanat
solo Crucis
signo.

minis fide commotus, jussit eum protinus abjurare omnes, quibus tenebatur, errores, & in omnibus sentire cum orthodoxis, quo facto, consecravit ipsi modicum aquæ, & donatum Agno DEI dimisit certum obtinendæ gratiæ, quam petebat. Eodem ferè modo liberavit aliam faminam Dæmonio vexatam, Græci olitoris uxorem. Vbi Peram venit, magnam sanè auctoritatè, & religioni nostræ, & sibi ipsi conciliavit, dum per solam aquam benedictam à malis infessos geniis liberavit. Et hanc ob causam cum Græci tum Armeni templum nostrum Divo Benedicto initiatum perlibenter frequentabant tanquam peraccommodum cum fundendis precibus, tum peragenda liturgiæ. Quin imò ipsissimi renegati & Turcarum sacra complexi, ut in fide, quam dicebant se in animo retinere, confirmarentur, & confessionis causâ, perlibenter intrabant. Quia verò Cydarim infidelitatis signum non deponebant, eorum confessiones non excipiebantur. Excipiebantur autem uxorum confessiones, postquam, quod satis est, docuerunt se ex animo reverti ad fidem, quam ejulatus sineris prosternendo se in terram, & oscula Patris pedibus figendo, cum gaudio execratæ peccata testabantur. Diripiebant folia lauri & myrthi, quibus templum & parietes exornabantur, iisque lectorum suorum spondas, & cunarum arcus obvelabant adversus infestationes Diaboli, & contra quodvis malorum genus. Conducebant ipsæ infantes ad baptismum. Et quamvis id facientibus pœna esset constituta rogi vel palus, non propterea ab eo conferendo abstinere Pater Julius; imò se totum in hoc sancto obsequio singulari cum DEI protegentis servum suum auxilio occupabat.

Frequenter ipsi Turcæ adducebant suos infirmos, quos habebant, incurabiles, ut supra eos invocaret Deum suum. Sic unam Turcam septennem ab ipsis incunabulis
semper

semper ægram sanavit solo Crucis signo in fronte efformato. Privatis curis sociavit publicas. Coëgit suâ industriâ integram veluti synodum omnium religiosorum, qui in illis partibus quamvis diversi agebant, ut in rebus ad salutem illarum animarum spectantibus uniformes se gererent; verbi gratiâ in baptizandis Turcarum filiis, quando sic eorum parentes volunt, & promittunt se Christiano eos ritu educaturos, quòd faminz Catholicæ Latinæ possint nubere marito Græco, dummodo mariti non cogant eas ad ritum Græcum. Vicissim quòd maritus Latinus possit ducere Græcam, etiam schismaticam cum promissione vel spe eam reducendi ad fidem Catholicam. Quòd Christianis non liceat execrari, sive devovere Turcarum nomen, nec imprecari ipsis mala. Quòd non liceat ipsorum bona diripere absque justa compensatione. Quòd usura ipsis sit penitus interdicta, etiam cum in finem exercita, ut ex luero redimatur mancipium. Quòd redempti legitime, verè sint liberi, nec debeant operam redemptori, multò minus teneantur peculium tanquam fructum, aut compensationem illius, quod ad redimendum eos mutuum acceptum erat. Quòd denique Apostatæ, sive renegati nullo modo absolvendi sint, nisi planè infidelitatis signis dissolutis, & abjectis. Ac quoniam opiniones his contrariæ usu ipso altas egerant radices, præoccupatis hominum mentibus & voluntatibus non facile se errasse consentientium, magno sanè conatu & contentione elaborandum Patri Julio fuit, ut excogitaret modum uniformem, diversum tamen ab eo, quod ad id temporis erat usitatum. Apud Græcos longè plurimum effecit, cum quòd & de ejus doctrina præclare sentiebant, tum quòd & de ejus integritate & fide planè confidebant. Vnde quoniam sincero eum corde amabant, perlibenter & familiariter cum eo agebant, nec raro cum illo in mensa quoque; non loquor solum de

Mona-

Synodi sta-
tuta.

Apostatæ
& renegati
quando ab-
solvendi?

Monachi
Sancti Ba-
sili.

Calogeri.

Frequentatur
nostra Do-
mas.

Facti sunt
se Eccle-
siam ami-
sisse

Auctor est,
ut mittan-
tur Romam.

Mors Greg.
XIII. tur-
bavit o-
mnia.

Monachis Sancti Basilij montis Sancti in Macedonia, divisis in quatuor & viginti monasteria, ac rigidam sub disciplina gubernatis, quibuscum habuit utilissimas sæpè collationes de rebus ad spiritum pertinentibus; verum etiam de Calogeriis, qui per frequentes ad illum invisebant, devotionis spiritum ab eo haustrunt, & literas, qui nunquam satis eum demirari, & laudare ejus caritatem potuerunt.

Quod verò pluri faciendum, ipsi Episcopi, Archiepiscopi, primates, Patriarchæ magno numero ventitabant ad eum in Domo Residentiæ nostræ, æstimantes illum pro homine, qui erat, docto, & insigni DEI servo, nonnunquam sortem suam, exilia, proscriptiones, quas patiebantur à Turcarum tyrannide, miserati, peracti proditorum, machinationumque falsorum fratrum, quibus fides auro venalis est, mercantium à canibus templa, ac sese in Ecclesias intrudentium, fatebantur ingenuè Patri Julio, sese Ecclesiam amisisse. Quoniam autem pleraque horum malorum nascebantur ab ignorantia, cum illic inter tot non nisi duo sint, qui calleant linguam Græcam, & auctores intelligant, ideò Pater Julius auctor fuit, ut multi illorum mitterentur Romam studiorum causa, quem in finem ipsis etiam de viaticis prospexit. Hos autem inter soli Armenorum Propatriarchæ, & soli Metropolita Veriæ, cui ab antiquo Titulus Patriarchæ competeat comites eò literas dedit. Hæ tales amoris demonstrationes sic Patri Julio eam gentem devinxerunt, ut suo hortatu tredecim omninò primi Græciæ Metropolita subscripserint, ituros se Romam, & Papæ obedientiam præstituros. Verum illæ literæ perlatae quidem Romam fuere ad Cardinalem Sanseverinum, sed ob mortem Gregorii XIII. desideratissimi illius nationis parentis non habuerunt effectum. Peræ junxerunt se cum ipso in vinculo charitatis & in conformitate opinionum Patriarcha Constantinopolitanus, & Antiochenus,

tiochenus, receperuntque venerabundi pontificis literas, polliciti id, quod postea reipsa præstiterunt, se missuros Romam virum suo de gremio, & sanguine præstantem, qui suo nomine Papæ tanquam supremo totius Ecclesiæ capiti obedientiam deferret, quamvis expeditio illa subinde non ita publica fuerit ob metum, ne eorum malevoli inde persequendi eos fumerent occasionem: non defuit tamen charitati Patris Julii suus aculeus, non qui inficeret, sed qui feriendo sanaret. Patriarcham Alexandrinum amicum suum, virum Græcorum judicio sanctum, & miraculorum Patratores cordatè reprehendit ob nescio quam parum sanam doctrinam in vulgus sparsam; tantum autem abfuit eâ libertate Patris Julii fuisse offensum, ut re melius expensa palam confessus sit suum errorem, & illo ipso deceptos errore secum traxerit ad canendam palinodiam. Eadem libertate restitit legato cujusdam magni principis Hæretici, qui malis suis moribus magnopere offecit sanctæ sedi, insuper arcana Christianorum principum consilia detegere Turcarum Imperatori solitus erat; hunc animosè à consecutione templi Sancti georgiani à Latinis deserti, nixus gratiâ & auctoritate legati Veneti impedivit, & ipse aditâ possessione licet cum incommodo suo, ne profanaretur, hæreticum exclusit. Et quoniam ad ejus aures pervenit, alium quendam legatum orthodoxum fuisse adhibitum mensæ illius Hæretici, & quòd in Benedictione, aliisque precum formulis ritu hæretico cum eo communicasset, acriter objurgatum monuit, prospiceret accurarè salutem animæ; scire enim eum oportere, excommunicationem à se incursum, vetuitque confessariis, ne quemquam civem Peranorum, qui illi convivio affuissent, pro confessione absolverent. Legatus mox domum nostram venit petens absolvi anathematis vinculo. Porro admonitionem Patris Julij non solum non ægrius justo tulit,

L

verum

Libertas P.
Julij non
sine fructu,

Eadem li-
bertas in
legatum
Hæretici
principis.

Eadem li-
bertas in
legatum
orthodo-
xum.

Humilitas
Excommu-
nicati,

Rigor sa-
laris-

P. Julium
quoties
obvium
habuit, ho-
norat.

Severitas
cum tem-
peramento

Zelus ze-
lans.

verum & illam in summa habuit veneratione. Dilata nihilominus absolutio tantisper fuit probationis causâ, ut eam constantius ac submissius expeteret, fateretur culpam, nihil simile amplius ausurum sanctè adpromitteret. Nautis præterea omnibus suæ nationis præcepit, ut ne quisquam navim vel celocem hæretico elocaret. Sanctus iste rigor sicut res Catholicorum mirum quantum erexit, ita Heterodoxi & sequacium plurimum attrivit ita quidem, ut nemo amplius nec de Turcis, excepto unico Hebræo veteratore auderet se illis adungere: nec propterea Pater Julius contemptui Hæretico fuit, imò, sive is timor fuit, ne amoveretur, prout Pater Julius agentibus Gallo & Veneto legatis conabatur impetrare, sive opinio de integritate, & sanctimonia Patris Julij, quoties illum obvium habuit, ei singularem deposito pileo exhibuit honoris significationem. Tanto in pretio vera virtus, & sanctimonia habetur etiam ab ipsis inimicis, & severitas usurpata cum temperamento caritatis affectuum studio non depressa conciliat non odium, sed reverentiam.

Hujusce rei clarum specimen dedere duo Catholici, personæ honoratæ. Hosce Pater Julius quodam die in plateâ vidit parum honestè occupatos ponè tabernam; subitò ipsi in mentem venit reprehensionis faciendæ. Verum iusta ex causa tunc quidem statuit tacere, ac simulare nihil à se observatum: mox autem sentit à zelo suo vehementer sibi contradici; iret, expectoraret vaporantem animi flammam; jamque violentus ibat versus illos cum non modica tempestate minax. Advertunt illi nubem ex vultu, citâ se fugâ auferunt in latebras, tota vis fulminis exoneratur in tabernæ præsidem, cui divinam minitans vindictam sic ejus animum perculit, ut mox Patrem Julium rogaret veniam, sanctè pollicitus, prout postea fecit, nunquam in posterum se hujusmodi transgressionibus præbiturum ansam
vel

vel occasionem. Quod & illi duo cordi habuere, qui domi latentes, Patris Julij tonitrua audierant ex occulto, nihil tamen contra mutire ausi, reverentiâ viri absterriti. At verò, quemadmodum supra indicabam, cùm hujusmodi missionis princeps finis & scopus sit juvare Christiana mancipia, & captivos, horum in primis auxilio se Pater Julius totis viribus studebat impendere. Frequentabat eorum ergastula, quas thermas dicunt, diebus Jovis. Illic coram altari, extemporali modulatione decantabat vespertinas preces; adjuvabant cantum & Monachi, & Sacerdotes seculares, quorum illic semper est non contemnendus numerus, id quod miseris illis in magnum cedit solatium & gaudium. Inde ex sella supra tapetem ad dexterum altaris latus collocata, vel ex pergamo dicebat ad plus, quàm quingentas personas in balneis degentes, nam totidem illic ut plurimum versantur, & nemo negligit concionem. Neque unquam facilè verba fecit, quin miselli illi non magnoperè plangerent peccata sua. Concione dimissa assidebat ad alterum altaris cornu auditurus confessiones, quas excipiebat ad usque auroram sequentis diei, cujus sub exortum accinxit se ad sacrificium Missæ, sub quo præbebat accedentibus sacram Synaxin, ut postea totam diem veneris five feriam sextam haberent liberam ad obsequia Turcis præstanda, qui illum diem agunt festivum. Et hic, si unquam, ut aliàs dictum, elucebat ejus invicta patientia in tolerandis vigiliis, immunditiis, pædoribus. Advertebatur palam ejus caritas ardens in iis, qui ejus opera magis indigebant, & qui exomologesi diutiùs distulerant. Elaborabat potissimùm in cohortandis & animandis illis, qui omne genus inveteratos malos habitus in confessione aperiebant, ut radicitus evellerentur. In concionibus nihil frequentius inculcabat, quàm JESVM Christum venisse propter peccatores, & se ejus imitandi studio trajecisse tot

Energia
momentis.

Frequentabat mancipia & captivos. decantabat vespertas.

Concionatur, excipit confessiones.

P. Julij invicta patientia.

Quid P. Julius potissimum inculcavit.

maria, tot peragraffe terras, nec quærere aliam mercedem aut lucrum, quam conversionem unius vel alterius ipsorum. Et cum hæc diceret, conversus ad imaginem Crucifixi adeò tenera cum illo miscebat colloquia, ut non solum omnes auditores moveret ad fletum, verum & ipse quoque in abundantissimas prorumperet lacrimas.

Antea non
erāt aliud,
quàm ipsif-
simus A-
cheron.

Ipsi Turcæ
videbant
ejus opera
bona.

Circum-
spectio P.
Julij.

Fervor mā-
cipiorum.

Capiuntur
donis.

Annosiora mancipia dictitabant illi; Pater, tu hæc loca consecrasti adventu tuo; Antea non erant aliud, quam ipsissimus Acheron. Ludebatur totis noctibus: non aliud videre vel audire erat, quam diras execrationes, blasphemias, ebrietates, crapulas, & enormissimorum quorumque scelerum colluviem. Imò ipsi Turcæ, quod sine admiratione non possum memorare, illorum ergastulorum custodes orabant, & advocabant Patrem, ut illuc se conferret ad obeunda illa sua sancta opera. Et aliquando ipse Subasius, custodum princeps non dubitavit adire Patrem, illumque rogare, ut accederet; quia verò Pater monstrabat se renitentem, ne suspicionem incurreret, quasi fugam promoveri captivorum vellet, id quod acciderat alteri cuidam confessariorum, qui parùm aberat, quin & ipse in pœnam mancipium fieret, dixit illi: Tu Pater, benè, optimè facis, veni, accede, quotieslibet. Et cum ista fiducia, quam habebat de fide & virtute ejus, & aliis causis adductis compluribus, illi persuasit, ut eò accederet. Et sanè tantum erat missellorum illorum Patris desiderium, ut, cum ipse ingredi balnea illa non posset, rogarent, & corrumpèrent custodes, quò per ipsos liceret sibi exire, & duci ad nostrum templum confessionis causa, & tunc semper Patri offerebant in eleëmofynam quindecim asperos, sive, quod idem, quindecim obolos. Illos Pater non acceptabat, sed eorum loco dabat illis corollas, Agnos Dei: sacras imagines, pro quibus ipsi, & illemet Turca custos à Patre hujusmodi

modi reeulis donatus maximas egere gratias, mirificè illis donis recreati.

Neque verò isthæc tanta caritas usque secuta ita evadere potuit, ut juxta assiduos labores non incurreret subinde plurima, eaque gravissima vitæ pericula servitutis, impalationis apud perfidam illam gentem, quæ nunquam servat fidem maximè Christianis, & ministris Pontificiis, (& pro tali habebant Patrem) cui sæpius relatum est, quòd Turcæ ipsi machinarentur mortem; Et speciatim semel, cum à renegato quodam accusatus fuit pro exploratore Romano, ubi per triduum, quo agitabatur ejus causa, semper expectanda nex fuit. Verùm divina eum bonitas propter multas orationes, quæ pro eo fiebant, flagellationes, & alias ultroneas cum à seipso, tum ab ejus socijs susceptas pœnas præsentis eripuit discrimini. Nihilominus Deus, ut barbariem Turcarum plus satis experirerur, absque eo, quòd hujusmodi tam utilem operarium Apostolicum per mortem illis partibus subtrahi permetteret, bene multas illi præbere occasiones patiendi pro amore suo voluit, id quòd ipsi Patri Julio summo fuit solatio & gaudio.

Tales occasiones fuere præter contumelias frequens lapidum imber, quò compluebatur: fustium dolabra, alparum grandio, & hujusmodi injuriæ, quas ipsi inferebant Turcæ. Et ut luce meridiana constaret elarius, has tales vexationes esse dona, quibus Deus suis caris blanditur amicis; eosque corroborat in spe ac desiderio, quòd habeant, moriendi pro ipso, permisit subinde, ut ipsum occasio sufferendi dura pro Christo deficeret, cum illam jam jam etiam contra ordinem naturæ videretur in manibus habere conclusam. Ita contigit, cum aliquando ad latus seu angulum cujusdam Moschæ ictum expectaret duorum prægrandium silicum, quos Turca Sacerdos sustulerat jam jam in illum ejaculaturus, ut ille planè immunis & inco-

Pericula
servitutis,
impalatio-
nis, mortis.

Per tri-
duum sem-
per expe-
ctabat no-
cem.

Lapidatio,
fustes, ala-
parum
grandio,

Jactura sine
jactura.

Mittitur
ad redi-
mendos ca-
ptivos.

Insunt eo
in negotio
annum non
integrum.

Totum se
impendit
captivis.

Difficultas
in redi-
mendis ca-
ptivis.

lumis abiret, libratoris manibus sic, ut erant, immobilibus in aëre suspensis, nec valentibus ictum absolvere. Constantinopoli revocatur Neapolim. Hinc in Moream mittitur, prisca, ni fallor, Achaïam dictam, provinciam Africæ, in Civitatem Algieri, quam Turcæ Juliam Cæsaream vocant, duorum regnorum Neapolitani ac Siculi redempturus captivos. Quæ ambo regna constanter sollicitabant apud Patrem Generalem pro Patre Julio; de cujus integritate ac fide plurimum confidebant, præsertim ubi agebatur de summâ multò maximâ, in qua jam quorundam fidelitatem desideraverant. Pater Generalis eum pro bono animarum illarum annuit in ipsos tres continuos annos. Verùm partem ob suam valerudinem, partem ob inopiam sociorum ad hujusmodi expeditionem idoneorum coactus est spe citius reverti, anno in prima redemptione non omninò integro insumpto. Verùm si breve tempus fuit, non ideò breves, nec paucæ fuere ærumnæ & pugnæ, in quas illum ferocia illorum principum, ac populorum perfidia induere. Impendit ille se totum, sicut Constantinopoli, in auxilium Christianorum Captivorum, iisdem caritatis officiis usus. Multus præterea fuit in reducendis ad sanctam fidem, in eâque, saltem in occulto illam repetendi proposito conservandis renegatis, id quod ipsis in articulo mortis plerumque ad resipiscendum contra votum cecidit. Demùm strenuè agebat causam redimendorum, quod sanè negotium multam ipsi laborum segetem ac certaminum faceffivit. Rex ille, quem etiam Bassam dicebant, totam pecuniæ summam longè aliam in finem allatam, illi eripuit, ac per vim domi suæ detinuit, quâ postea restitutâ adigebat illum ad majorem Captivorum numerum, quam tenebatur. Dabat illi pro libitu suo captivos, quos volebat, neque ejus conditionis, neque nationis, quâ oportebat. Ægrotum unum, eumque moribundum abstra-

xerat

xerat in regiam suam, pro cuius salute & temporali & æternâ Pater Julius recurrit ad senatum Janizerorum, illumq; recuperatum, ac Sacramentis Ecclesiæ ritè procuratum sequenti nocte emisit in libertatem filiorum Dei. Animum usque adeò heroëm ac generosum, cætera omni humanâ destitutum ope, in conspectu dominantis tyrannidis, solo Deo confisum, pro cuius gloriâ militabat, inflexibilem, ac cedere nescium, non poterat non mirari summopere rex ipse, & stupentem inter ac timentem medius sic se voluntati Patris Julij addixit, ut eum contra vim quorundam divitum renegatorum defenderit, volentium, ut Pater Julius redimeret captivos, quos ipsi cepissent.

Nec minores difficultates passus est ab ipsismet captivis Christianis, atque à suamet, quam erga ipsos habebat, commiserationis pugnâ. Omnes se illi offerebant liberandos; at pro omnibus non sufficiebat lytrum à Congregatione Redemptionis Neapoli & ex Siciiliâ submissum; nec pro omnibus catalogus expediebatut à regnis. Incredible dictu est, quantum eorum causâ doleret, quos relinquere in servitute cogebatur, & ipsi nimium quantum libertatis avidi, & parùm æqui patris delectui, in quas ipsum angustias redegerint vera falsa præferentes. Fuit autem his dubijs in casibus planè admirabile divinæ providentiæ consilium & auxilium, quam ipse quasi suo arbitrato in manu habebat ac potestate; siquidem in summis quibusq; difficultatibus, in quibus sociorum variabant sententiæ, ipse levatis tantisper in cælum oculis, factâ silentio brevi precatiunculâ, subito consilio cuncta expediebat mirâ omnium cum pace, & tranquillitate animorum, id quod nec ipsi barbari satis mirari aut capere apud se poterant; sed in sequentibus duobus casibus clariùs patefcet.

Janizerorum quidam in redemptionis negotio cum mercatore, cujus in domo morabatut Pater Julius, collisus à sua

moribus
dum emit-
tit in liber-
tatem fi-
liorum
Dei,

P. Julij stu-
penda ma-
gnanimi-
tas.

A Renega-
tis & à
Christianis
difficulta-
tes.

Divina
providen-
tia eum à
perplexio-
nibus ex-
pedir.

Janizari
furia,

à sua

à sua insita furia in transversum actus, solennem illi a lapam inflixit, inde eadem erynnide impulsus conclave Patris Julij petiit, contumeliam illi allaturus. Reperit eum solum, & illum intuitus, planè alium mutatus in virum, indignationem vertit in venerationem; contigit eum manu protensa, quam eandem retractam, quasi sacram à contactu rei sanctæ venerabundus dissuaviatus est, sicque abcessit. Hic ipse vir elapsis ab eo successu aliquot diebus, iterum ad Patris Julij cubiculum, iisdem agitatus domesticis furiis advolavit; reperit cubiculum clausum, vim adhibet, effringit. Dormiebat Pater Julius suaviter sellæ innixus. Vigilabat tamen pro ipso divina providentia, quæ truculentum illum hominem ex tigride mansuetum reddidit agnum. Vidit supra mensam positum rosarum unum, alterum gelsaminorum fasciculum, quem arreptum manu totum sparsit supra Patrem Julium. Et sic eum Nazaræum, velut rem Deo consecratam reliquit. Quæ res hoc dignior admiratione est, quo barbarior homo ille fuerat & crudelior etiam erga suosmet, adeò quidem, ut eum Janizerorum Aga seu princeps oportuerit ligatum catenis attinere; nec tunc pater dormiens potuerat se munire adversus eum suis solitis orandi formulis, & si pro dormiente excubuit Deus, quanto magis pro orante excubisset? Ad hanc ipsam Dei pro Julio solliciti curam referri debent illa privilegia, & gratiæ ipsi à Deo concessæ, cujus amicitia ipse magis, quam ullus alius fruebatur. Discedenti aulæ præfectus, & Jeminus Publicanus dederunt saccos plenos panibus, vervecina, & reliqua in iter viatoria annona. Et cum Algeri moraretur, præsertim æger gubernator Subassius, princeps captivorum custos, quasi quotidie illi misit aquas melliras, & alias illius terræ delicias, absque omni remunerationis spe solo illius amoris intuitu, quo illos barbaros sibi obligatos reddiderat.

Deus pro
dormiente
excubat.

Sparsi su-
per eum
flores

Dona P.
Julio à
barbaris
oblata.

diderat, qui mancipiorum corpora tenebant ligata catenis & ferro.

Hæc ipsa & majora his benevolentia argumenta ipsi Hæreticus quidam Anglus exhibuit substitutus illius nationis procurator. Cui pater vicissim studuit se gratum exhibere per auxilium, quod ipsi cederet in salutem animæ. Tantundem studij & operæ item nisus est conferre in conversionem quorundam Maurorum, qui iis in terris vivunt ethnicorum ritu, nec se circumcidi sinunt, nec sequuntur cultum Turcarum seu Mahumeti. Verum tam viri, quam fæminæ gerunt insculptam in fronte indelibili caractere crucis figuram, asseruntque se expectare Regem Franciæ, qui olim fuisse in illis partibus perhibeatur, & instruxisse ipsos in fide, pollicitus rediturum se, & impertiturum ipsis factum baptismi fontem. Propter quod abhorrent ab omni alio religionis ritu, Christianis tamen singillatim amici, & ad fidem propensi. Hinc Pater Julius maximoperè doluit, non licuisse sibi diutiùs illic subsistere ipsorum bono, & longè magis non potuisse reperiri, qui ad illorum facilem Conversionem elaborare vellet: Denique non tantoperè mirum videri debet, si homines illi, etsi oppidò efferi exhibere sese humanos & placidos erga Patrem Julium, cum & ipsæ feræ alioquin naturâ crudelissimæ, quibus illæ provinciæ abundare solent plurimùm, innocenter cum ipso colluserint, ut sunt Hircanæ Tigrides, Getuli Leones; ex quibus unus planè familiariter cum illo joculari solitabat apprehendendo, & succutiendo laciniam vestis, palpando innoxie ejus manum gutturi immersam, absque eo, quod ei minimum afferret nocementi; Etsi cæteroqui erga alias, etiam sui generis bestias satis se gereret præferocem & truculentam. Ita nimirum Deus ordinat, ut illi, qui per virtutem & innocentiam vitæ bellum gerunt contra peccatum,

Barbaros
quosque
sibi devinxit.

Mauri quidam non abhorrent à relig. Catholica.

Bestiæ, & Leones ipsi mansueti.

M

tum,

tum, & peccatores, pace gaudeant cum belluarum ferocissimis, & istæ nihil in ipsos insurgant.

C A P U T X.

De Conversione quorundam Renegatorum.

Renegatorum perpetui stimuli.

Jactura tot animarum viscera P. Julij torquet.

Qui à Christo, ejusque sancta fide desciscunt, ad id faciendum plerumque non tam quòd illa sacra mysteria pro incertis habeant, aut incredulitate vacillent, sed vel ex subita sinistrarum mentis affectionum vertigine, aut desperationis circumactos rotâ induci videmus, unde Pater Julius semper in illorum cordis intimis recessibus deprehendit quasdam latere vivas cœlestis illius lucis scintillas, quæ identidem suam ipsis infelicitatem exprobrent, & loco aureorum calcarium ipsos indefinenter fodicantium serviant, & excitent eos ad revertendum, unde præcipites abierant. Multi horum nihilominus de die in diem procrastinantes sanctum propositum, jam vanis majoris lucri impleri spebus, jam amore mulierum, quarum nimis, quàm stringentibus impliciti tenentur laqueis, improvise mortis ictu rapti miserabilem à temporalibus pœnis faciebant transitum ad aeterna supplicia. Ist hæc continua animarum jactura, quæ tamen facili negotio impediri posset, viscera optimi Patris Julij tanquam acerbissimum tormentum corrodebat, unde totum se convertendis renegatis dedit, eventu ejus zelo & industriis pari.

Inter multos, quos convertit, erat antehac quidam Doctor Romæ ac Sacerdos, quem sententia contra se lata ab auditore Camera compulit in Turciam ad abjurandam fidem; cujus reditus hoc utilior, ac fructuosior fuit, quò major strages, quam inter captivos, & alios simplices Christianos perverfis suis doctrinis edebat. Circumcisionem docebat